

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

Tractatus V. Ad Præcepta II. Tabulæ De Delictis Contra Justitiam, Seu Injusta læsione Proximi in Bonis Animæ, Vitæ seu Corporis, Famæ, Fortunæ & c. Ac Restitutione Inde Debita

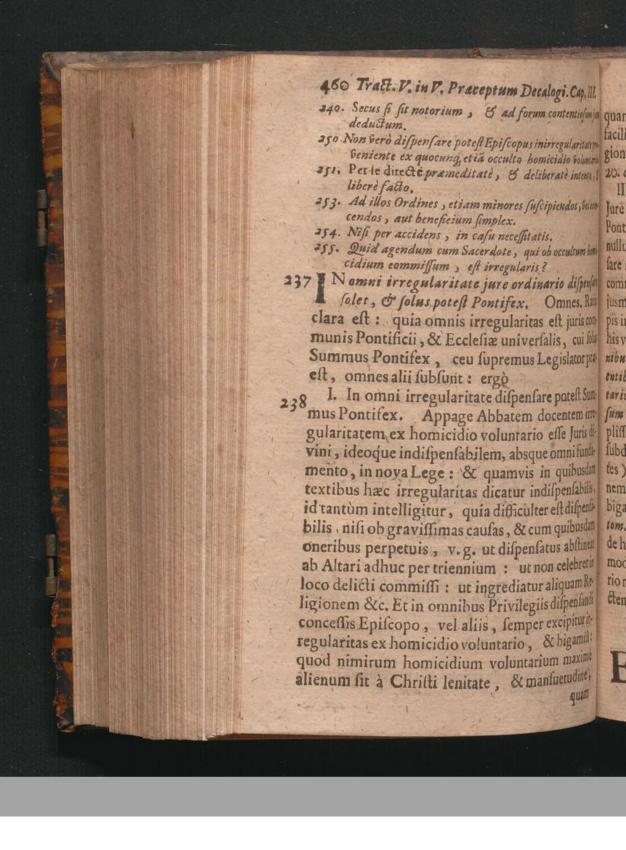
Sporer, Patricius Salisburgi, 1713

Subsectio. De dispensatione super prædictis irregularitatibus ex homicidio tam licito, quàm illicito.

urn:nbn:de:hbz:466:1-60167

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

. Cap. III. Subsect. De dispensin irreg. ex homic. 461 entissimis quam tamen minister Christi repræsentare debet: facilius tamen dispensatur cum profitentibus Reliularitatem o soluntan gionem, & in ea ordinandis, ut notat Filliuc. tratt. intento 1 20. 0. 2. 9. 10. num. 52. II. Et solus Summus Pontifex potest dispensare 239 dos, sum Jure ordinario, & nullus alius, cum omnis alius fit Pontifice interior in jurisdictione Ecclesiastica; nullus autem inferior jure ordinario potest dispenultum box lare in lege Superioris, nisi de ipsiusmet Pontificis di pen a commissione, sub delegatione, vel privilegio. Hujusmodi privilegium & potestas ampla fit Episcones, Kan pis in Conc. Trident. Seff. 24. cap. 6. de reformat. juris conhisverbis: liceat Episcopis in irregularitatibus om-CUI 1015 lator pra nibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, exceptaca, que oritur ex homicidio voluntell Sun tario, & eà, qua deducta est ad forum contentionemin sum dispensare. Prælati quoque Mendicantium am-Juris di plissmam habent potestatem dispensandi cum suis subditis tantum (nihil quoad sæculares pænitennitund tes) in omni omnino irregularitate post professioibusdam niabilis nem contracta, excepto homicidio voluntario, & bigamia tantum, ut videre est apud Rodriquez dispense ibusdam 10m. 1. QQ. regular, quaft. 24. art. 2. & fegg. Sed abstineat de his alias. Potestas tamen Episcoporum in ejusmodi dispensatione pro non rara praxi, & necessalebretu tiorecursu Confessariorum, per irregularitates hauam Kectenus explicatas deducenda, & explicanda est. peniana pitutugamil:

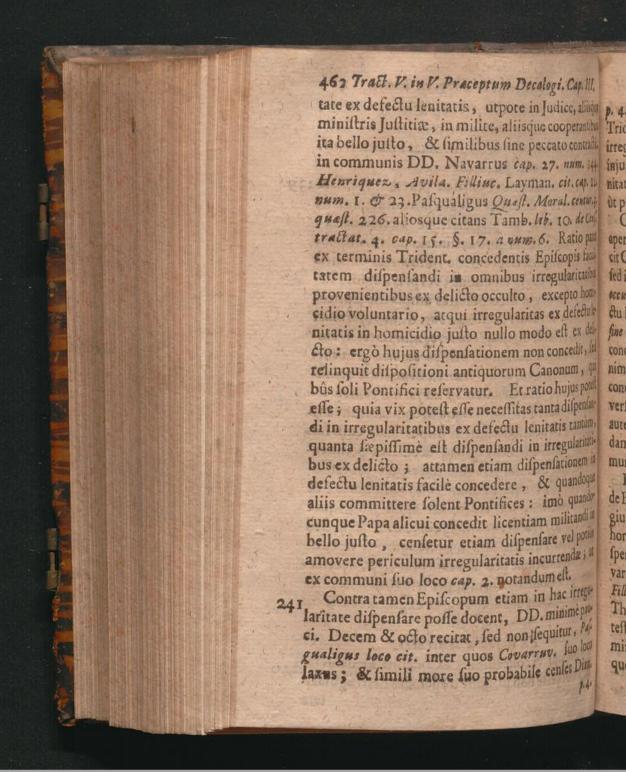
S. 11.

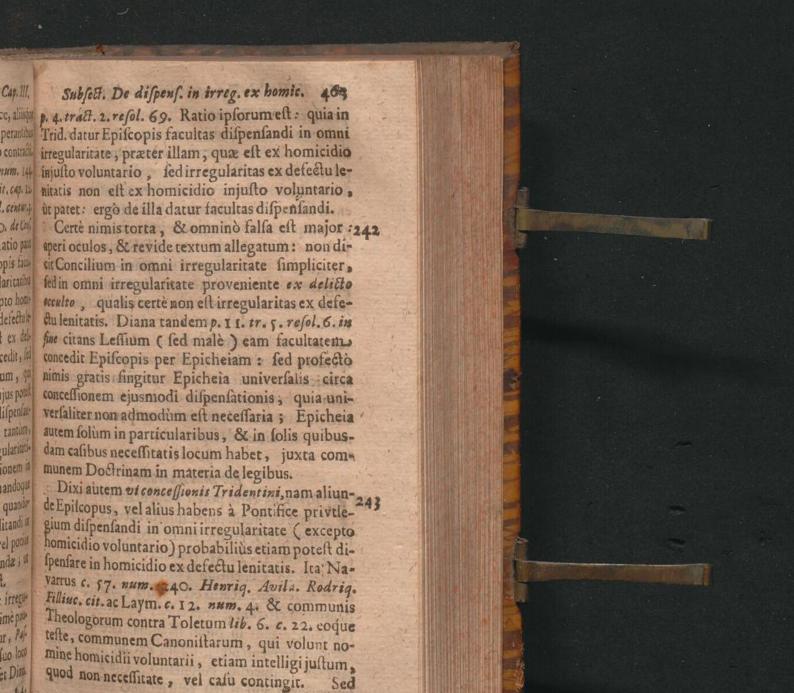
Ex defectu lenitatis. Piscopi vi concessionis a Concilio Trident. fa-Ca certe non possunt dispensare in irregulari-

tate

naxime

udine, quant

prz-

præferenda est Sententia Theologorum. Ramin ordinguia nomine homicidii voluntarii, & indispensi borulis, cujus scilicet dispensationem Papa in omin privilegiis concessis sibi reservare solet, intesse dium solum homicidium voluntarium injustum deno enim solum est simpliciter voluntarium: note pos comprehendit homicida justa cogente legal justita facta. Unde inferunt DD. citt. talemp vilegiatum posse etiam dispensare cum Compugnante, & occidente propriis manibus intesignation, etsi enim homicidium esset illicitum tra Canones prohibentes Clericis bellare, note tamen homicidium injustum. Ulterius talso cum

mox etiam dicam de Episcopis, §. II. defe

quir

non

dete

læpe

expi

irre

lia

mir

den

illic

fare

spensare poterit in irregularitate provenient di homicidio casuali indirecte tantum voluntami Item ex homicidio sacto ob defensionem, con

excessu tamen moderaminis inculpatætutela,

Ex mutilations.

Piscopus certè potest dispensare in irregularitate ex mutilatione injusta occulta. Ita communissima DD. Filliuc. trast. 20.0.2.q.ult. Laya. 6.12. num. 1. Et 25. recitans Barbosa in allegitionibus ad Concilium Tridentinum. 8.s. 24.6. de Reformat. Ratio est: quia Concilium se dentinum citatum, concedens Episcopis facultate dispensandi in omni irregularitate ex delli occulto proveniente, solum excipit irregularitate ex homicidio voluntario, etiam occulto exceptiones autem seu restrictiones facultatis di anti-

Subfett. De difpenf. in irreg. ex homic. · Capilll . Rain ordinarie concessa, non funt extendenda ultra verdilpenin borum proprietatem, ut notat Finellus casu 3. n. in ones 26. Atqui mutilatio impliciter non est homiciintelled dium: ergo sub illa exceptione non comprehendenda: & licet homicidium, & mutilatio æquiparentur in Jure quantum ad causas incurrendi irre-: nos 0 gularitatem, non tamen quoad cætera omnia. te lege A Contrarium tamen docent Sanch. lib. 1. Decal. 245 , talem p 6.10. n. 49. Henriquez, & quidam alii, hacratiom Clina ne: quia in mutilatione illicita adest etiam defectus us in the lenitatis, in quo Episcopi non possunt dispensare. citumo Sed facile respondetur : Concilium Tridentinum e, non 6 cum absolute concedit Episcopis facultatem dius takso speniandi in irregularitate ex delicto, non excepta eniente d mutilatione, eo ipso etiam debet centeri concedeoluntam, ne sacultatem dispensandi in irregularitate ex illo m, cui defectulenitatis, qui in illo delicto imbibitur, alio nela, t quintrultranea esset Episcopis illa facultas. Adde. non constare, quod in delicto homicidii, vel muulationis injusta, etiam imbibatur irregularitas ex desectu lenitatis: & cum aliis probabilissime nerregulan gat Tamb. cst. bic c. 4. 9. 5. an. 16. & Ratio elt Ita comsapè dicta; quia nulla est irregularitas, nisi in Jure lt. Lays expressa: ubi autem in Jure Canonico exprimitur in allege irregularitas ex defectu lenitatis, annexa etiam de-J. 24. lictis homicidii, vel mutilationis: sanè novum, & ium II mirum est cognoscere duas irregularitates ex cofacult dem actu simplici provenienter. x delit gularita

Dixi autem in omni irregularitate ex mutilatione 246 illicita occulta: non enim possunt Episcopi dispenlare in irregularitate ex mutilatione justa ex Justitia

THEOL. MORAL. PARS V.

occulto:

tatis of

dipa.

466 Tract. V. in V. praceptum Decalogi. Cap. III publica; quia hac est simpliciter ex defedulent tis: neque in irregularitate ex malitia illicitapor ca, vel jam ad forum contentiosum deducta: jam esset delictum publicum: ex solo autem de choocculto, concedit Tridentinum dispensanti cultatem Episcopis. Ubi tamen diligenter mi quod quantum vis publicus sit effectus, vel detetti membri mutilati, utpote manus, brachii dal alio, vel se iplo abscissi, dummodo iplum delitur mutilationis factæ sie occultum, adhuc pom Episcopus dispensare. Ratio est: quia Concilia etiam dat Epilcopis facultatem dispensandi in ni irregularitate ex omni delicto occulto, em l'emicidio voluntario : cur autem hæc potella alioquin ample interpretenda, adeò limitandata ut non fatis fit , ipsum delictum esse occultum," requiratur etiam defectum mutilationis effecti tum, non apparet: præsertim cum idrarissimo tingere possir, nisi forte mutilatio facta stingue verecunda, uti contra Casirop. recte dout Tambi kie c. 8. 9. 2. num. 10:

int

mu

tiu

Vis

ho

per

ut

exc

ho

5. III. Ex homicidio cafuali.

hemicidio occulto casuali mixto, seu indirente tar tùm voluntario: v. g. si quis mulierem gratte dam incautè percussit, secuto abortu: qui alternatio iniquè verberari mandavit: mandatario excedente coccidente: si quis provocatus ad pugnam, se lum animo percutiendi accessit, postea verò pratta

BIBLIOTHEK PADERBORN

Subfest. De dispens. in irreg. ex homicid. 467 intentionem nè forte abalio occideretur, occidit; & ita in similibus casibus supra late allatis. Ita communis DD. Navar. c. 27. n. 240. Suarez difp. 44. de Cenf. Sect. 1. n. 4. Henriq. lib. 14. c. 19. n. 2. Fillitte. cit. tr. 20. c. 3. q. 1. Laym. c. 12. n. 4. Tamb. hic lib. 10. er, 4. c. 15. §. 17. n. 10. Ratio rursus est: quia Concilium solum excipit homicidium voluntarium, ejusmodi autem homicidia casualia, emu non fint ex proposito directo, & formali, non sunt simpliciter voluntaria, sed indirecte tantum, & velut mixta ex voluntario cafuali, ut soloco explicatum elt. Oppositum tamen sentiunt Cajetanus, Covarruvius, Molin. Azor, apud Laym. cit. nimirum omne homicidium, quamvisdirecte volitum non sit, si tamen proveniat ex opere, cum quo frequenter esse solet hominis cædes, numerandum effe inter indifpensabilia. Sed tene gratis dictum ; licet enim recte doceant tale homicidium non esse mere casuale, fateri tamen etiam debent, non effe simpliciter voluntarium, & perfecte, sed folum secundum quid, & in sua causa, ut proinde probabile sit non esse comprehensum in exceptione Tridentini.

Il. Atque eadem racione Episcopus dispensare 24% poterit in irregularitate proveniente ex homicidio occultò causa desensionis sacto, sed cum culpabili excessi moderaminis inculpatæ tutelæ: quia tale homicidium non tenetur simpliciter voluntarium, cum urgeat injusta aggressio, quale solum excipitur in Consilio Tridentino. Navar. ibid. 5:27, n. 240. © consil. 36. de nomicid. Henriquez,

Gg 2

Avi

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Cap. III

citapoox

icta: qui

item di

enlandi

Het wil

el defecta

nii da

delidu

ic boom

oncil

di in or excep

Potets,

cum, iii

He occur

limette-

(in part

Tambu

ritates

ndirect

n grant

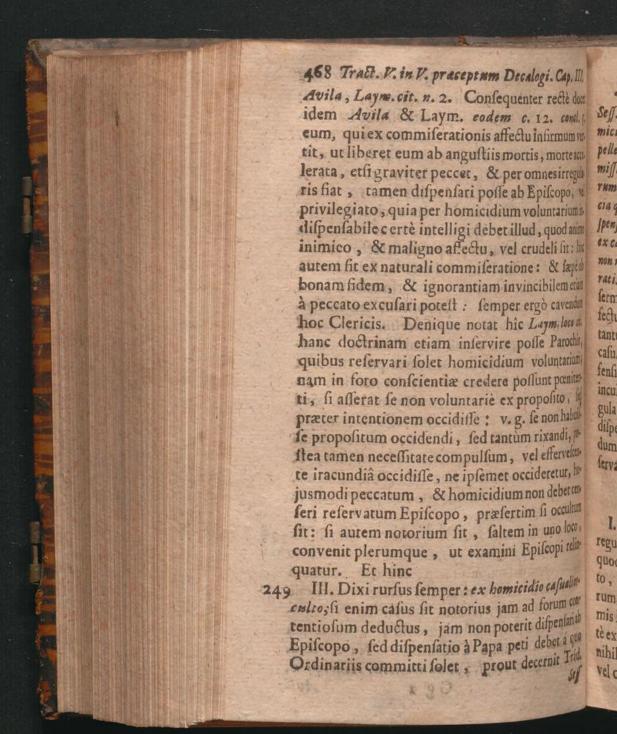
alterum

cedent

m, 10-

prate!

inten-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Subsett. De dispens. in irreg. ex bomicid. 469 Seff. 14. c. 7. de reformat. his verbis. Si verò homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo, ut quis se a morte defenderet, fuisse commissum narretur, quam ob causam etiam ad Sacrorum ordinum, & Altaris Ministerium, & beneficia quecunque, ac dignitates jure quodammodo dispensatio debeatur, committatur loci ordinario, aut ex causa Metropolitano seu viciniori Episcopo; qui non nisi causa cognità, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter dispensare possit. Ubi vides clare, sermonem esse de homicidio casuali mixto, vel desectuoso in sui defensione, & publico seu notorio tantum: nec potuit esse sermo de homicidio merè casuali simpliciter involuntario, aut facto ob defensionem vitæ propriæ cum recto moderamine inculpatætutelæ, cum in his nulla incurratur irregularitas; consequenter nec Papæ, nec Episcopi dispensatione opus sit. Atque eadem ratione dicendum esse de mutilatione casuali publica, recte oblervat Tamb. ibid. n. 28.

> 6. IV. Ex homicidio voluntario.

I. Non potest ergo Episcopus dispensare in ir-250 regularitate proveniente ex homicidio voluntario quocunque, sive publico, sive quantumvis occulto, ut habet communissima DD. & Theologorum, & Canonistarum, contra paucos quosdam nimis libertinos. Ratio est: quia Concilium absolutè excipit irregularitatem ex homicidio voluntario, nihil distinguens de noto, vel ignoto, publico, vel occulto: qua veritate ergó tu distinguens au-Gg 3

des

Cap. III.

ctè doct

concl.

numrø

orteam

irregul

po, 18

riums

od anim

fit: hx

fæpen

em etwi

evendu

loco a

arochis

tariumi

cenite-

10, 1

habul

di, p

rvekth

ur, h better

ccultum

10001

i relin

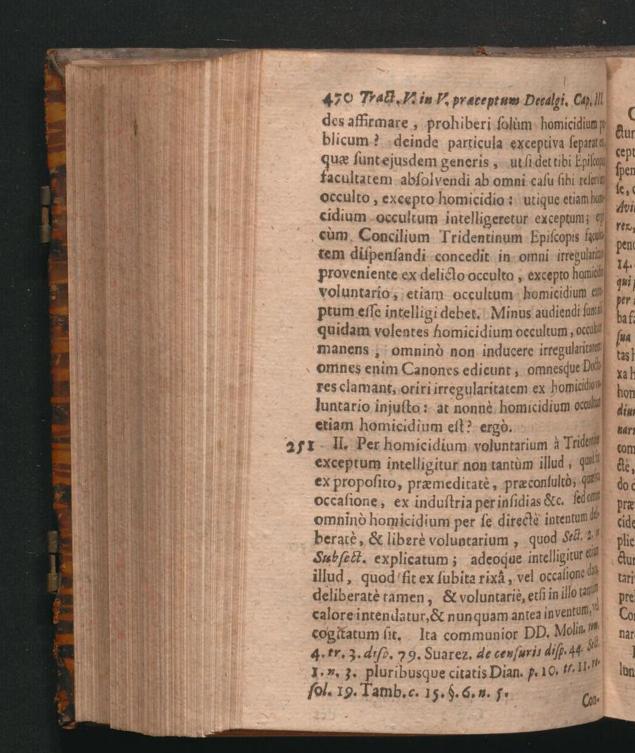
Gualite.

m (th

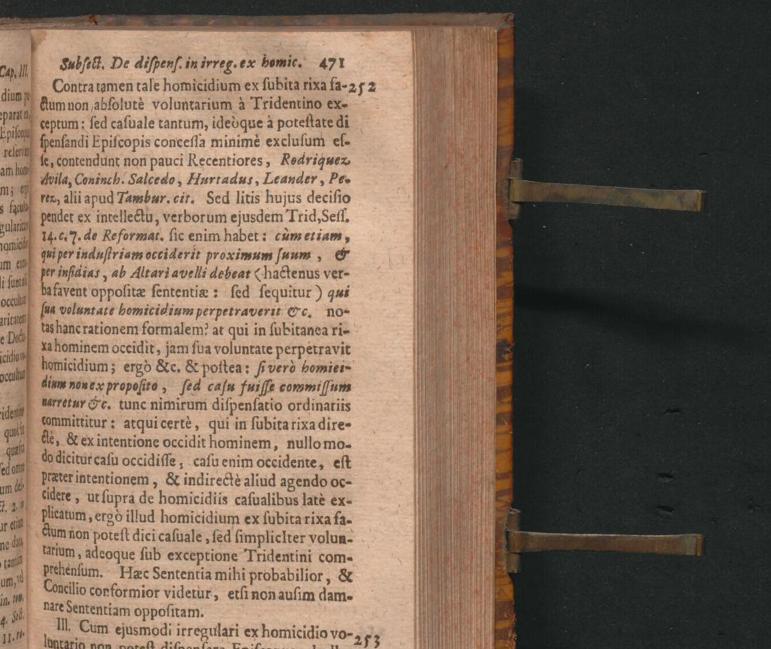
planab

a 900

Trick

UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK PADERBORN

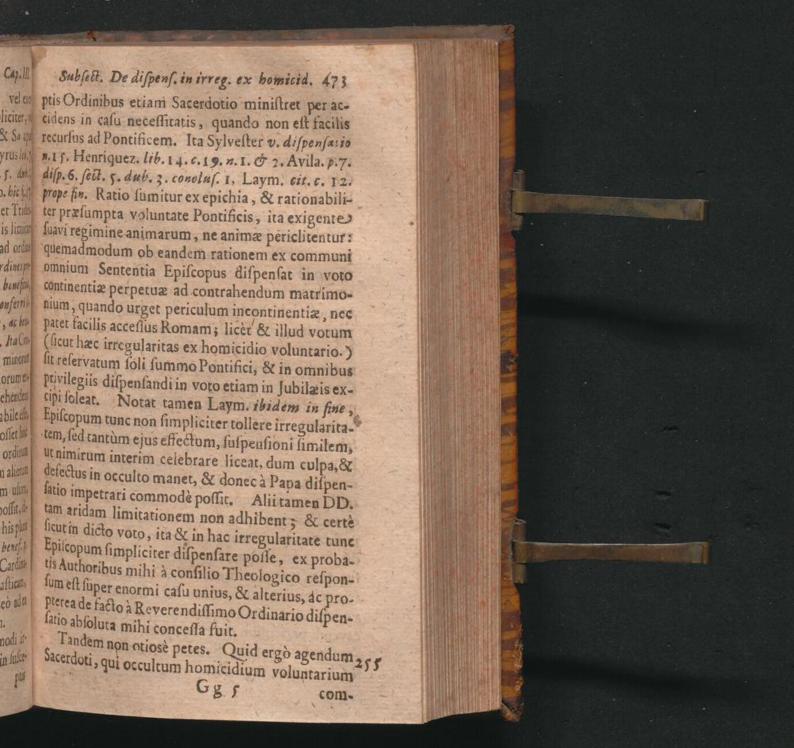
luntario non potest dispensare Episcopus ad ullos

Gg 4 ordi-

Con

472 Tract. V. in V. Preceptum Decalogi. Capill ordines etiam minores ipscipiendos, veles ptis cendos, neque ad beneficium etiam simplicite, non curatum. Ita contra Henriquez & Saga Laym. mox cit. Navar. c. 37. n. 240. Sayrusin. de Cenf. c. 7. n. 14. Avila difp. 6. fett. 5. dm diff Laym. lib. 3. tr. 3. p. 3. c. 13. n. 3. Tamb. bic 1 n. 23. alii apud ipsos. Ratio est; quialicer Inter tinum loco cit. Videatur initio Episcopis limin hanc potestatem dispensandi solum quoad orden factos dicens: nullo tempore ad facros ordinespo moveri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica binim ettamfi curam non habeat animarum, confemb niu ceat: mox tamen addit. sed omni ordine, at his ficio, & officio Ecclesiastico perpetuo careat. Italia (lic cilium ea locutione omnium ordinum, minor fit 1 etiam, receptionem, & omnium beneficiorumo cipi am implicium, acquifitionem comprehenden Epi Addit tamen Tambur. ibid. non improbabiletti mentem Concilii fuisse, ut Episcopus posset si irregularitati concedere ulum minorum ordina Utr def antea perceptorum, non verò receptionem aliqui majorum, aut minorum jam perceptorum ulia per se loquendo; nam quid per accidens politico tan Sed vide dehisplin cam mox sequenti numero. Epi apud DD. cit. & fingulariter Garsiam de benfil 1. c. f. n. 136. ubi afferens declarationem Cardin iun lium, notat, pensionem hancetiam Ecclesiasticas cum non sit proprie beneficium, non ideo adu Pic fati recipienda excludi homicidam irregularem. 254 IV. Porest tamen Episcopus cum ejusmodi it Sac regulari homicida occulto dispensare, utinsule

UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK PADERBORN

BIBLIOTHEK PADERBORN

Tract. V. in V. Pracept. Decalog. Cap. Ill. commissit, & irregularis factus est? (casus non " rus in puncto abortus) sed nisi Missas celebre, b litasque functiones obeat, aut veniet in supris que nem criminis cum periculo vita, vel gravilla nem criminis cum periculo vita, vel gravilla dispendio famæ, aut alioquin grave orietur land lum in populo, utpote si sit Parochus, & locali alterum fubstituere nequeat. R. Eum omnemon rani debere dare, ut quam citissime dispensation petretur à Summo Pontifice (aut ab Epilcopopi ta modò dicta) interim verò post peractampor tentiam celebrare poterit, quoties absolutence tas postulabit ad vitandam infamiam, aliúdvegui periculam, aut scandalum populi, lta ex commi Navar. c. 27. n. 239. rationem reddens: quill naturalis & divina de defendenda propria im (multò magis propria vita, vel fcandalo proxim) præstat legi humanæ de abstinendo à Sacromin gularitate. Idémque docent Alphonsus à Calin lib. 2. de Lege pænali c. 15. Molin. er. 3. diff Laym. loco cit. ante finem. Eadémque eftration excommunicatione, alisque censuris, & irregulation tatibus : ratio, inquam, à Navarro indicata elt qui quandocunque concurrunt duo præcepta inconpossibilia, quorum utrumque servari non potelio dit, & cessat obligare, quod minus est: se in propi sito præceptum abstinendi à Sacris in irregulant te, vel excommunicatione &c. humanum politication vum Ecclesiatticum tantum est : præceptum auti cavendi periculum grave propriæ vitæ vel fama aut scandali proximi divinum naturale est ex vitto te Charitatis: ergò &c.

Stat

tion

obl

tate

ren

qu